

Попуњава ученик:

Назив школе

Седиште школе

Образовни профил

Економски техничар

Име и презиме ученика

Датум одржавања испита

МАТУРСКИ ИСПИТ

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО-ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

- КЉУЧ -

Попуњава испитна комисија

СКАЛА ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ БОДОВА У УСПЕХ

Постигнут број бодова

Успех

до 50

недовољан (1)

50,5 – 63

довољан (2)

63,5 – 75

добар (3)

75,5 – 87

врло добар (4)

87,5 - 100

одличан (5)

ПОСТИГНУТ
БРОЈ БОДОВА

/ 100

ОЦЕНА

_____ ()

Чланови испитне комисије:

1. _____
2. _____
3. _____

Датум прегледа теста: _____

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

1. Приликом обрачуна бруто домаћег производа (БДП) рачунају се:

1. **само финални производи**
2. само међуфазни производи
3. и финални и међуфазни производи

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

2. Представник класичне школе економске мисли је:

1. **Адам Смит**
2. Алфред Маршал
3. Милтон Фридман

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

3. Депозити су:

1. скуп акција и обвезница различитих предузећа и разних државних обвезница у које је неко уложио свој новац
2. потврда о задужености у којој су наведене обавезе зајмопримца према имаоцу обвезнице
3. **новчана средства која клијенти банака држе на својим рачунима у банкама и на та средства добијају одређену камату**

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

4. Привређивање је:

1. стално обнављање процеса производње
2. свесно улагање у производне делатности привредног система
3. обављање делатности искључиво у области професионалних интелектуалних услуга
4. **свесна делатност чији је циљ што боље искоришћавање ограничених добара**

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

5. Позната је процентуална промена цене добра. Да би се израчунао коефицијент ценовне еластичности понуде, недостаје податак о:

1. процентуалној промени тражене количине добра
2. промени понуђене количине добра
3. **процентуалној промени понуђене количине добра**

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

6. Олигополистичко тржиште је

1. тржиште кукуруза
- 2. тржиште нафте**
3. тржиште флаширане воде

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

7. Немања је запослен као рачуновођа. Од месечне зараде 7 месеци је штедео новац како би купио нови рачунар. За Немању, је новац током 7 месеци имао функцију:

- 1. чувара вредности**
2. обрачунске јединице
3. није имао функцију

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

8. Према закону тражње, тражена количина се смањује са :

- 1. повећањем цене тог добра**
2. смањењем цене тог добра
3. повећањем дохотка

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

9. Олигопол је тржишна структура у којој:

1. много предузећа продаје идентичне производе
2. много предузећа продаје сличне или исте производе
- 3. мали број предузећа продаје сличне или исте производе**

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

10. Извршни одбор Народне банке Србије је на седници у децембру 2022. године донео одлуку о повећању референтне каматне стопе (есконтне стопе). Повећањем референтне каматне стопе (есконтне стопе:)

1. понуда новца расте
- 2. понуда новца опада**
3. понуда новца се не мења

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

11. Монетарни агрегат M1 обухвата:

1. **готов новац и депозите по виђењу**
2. различите дугорочне депозите
3. готов новац, депозите по виђењу и различите дугорочне депозите

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

12. Предузеће „Савремена исхрана“ производи конзервирану храну у великој количини. Производи су истих карактеристика и производе се на основу исте оперативне припреме. Машине су постављене оним редом којим тече технолошки процес, који је потпуно временски усклађен од почетне до завршне операције и тече непрекидно.

	/	2
--	---	---

Предузеће „Савремена исхрана“ обавља производњу која је:

1. серијска, линијска, прекидна
2. масовна, смакнута, непрекидна
3. **масовна, линијска, непрекидна**
4. појединачна, линијска, непрекидна

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

13. Преломна тачка је:

1. обим набавке и продаје на којем се изједначавају укупни приходи са укупним трошковима
2. **обим производње и продаје на којем се изједначавају укупни приходи са укупним трошковима**
3. обим производње и набавке који даје нулти добитак

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

14. Предузеће „Трешњица“ се бави производњом џема. Приликом пријема и мерења тежине воћа, магационер је установио да вага показује стално исту тежину и закључио да постоји функционални поремећај рада ваге за мерење воћа. Овако настао утрошак средстава за рад представља:

	/	2
--	---	---

1. растур
2. шкарт
3. **квар**
4. лом
5. хабање

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

15. Предузеће које је произвођач спортске опреме донело је одлуку о повећању обима производње тренерки за децу за 30% у односу на претходну годину и повећању цена тренерки за децу за 20%. Предузеће је у току текуће године продало целокупну производњу тренерки за децу.

	/	2
--	---	---

Предузеће је због ове одлуке у текућој години у односу на претходну:

1. повећало укупне приходе
2. смањило укупне расходе
3. укупни приходи су остали на нивоу претходне године

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

16. Вредност сопствених средстава привредног друштва износи 18.000.000,00 динара. Обавезе привредног друштва износе 7.000.000,00 динара, а обртна средства су у износу од 9.000.000,00 динара.
Утврдити вредност сталних средстава привредног друштва.

	/	2
--	---	---

Простор за рад:

$P = K + O = 18.000.000 + 7.000.000 = 25.000.000$
 $A = P = 25.000.000$
 $A = \text{Основна средства} + \text{обртна средства}$
 $\text{Основна средства} = \text{Активa} - \text{обртна ср.} =$
 $25.000.000 - 9.000.000 = 16.000.000$

Вредност сталних средстава привредног друштва је:

1. 16.000.000,00 динара
2. 6.000.000,00 динара
3. 25.000.000,00 динара
4. 27.000.000,00 динара

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

17. Привредно друштво је по фактури бр. 234 купило опрему у вредности од 120.000,00 динара.

	/	2
--	---	---

Ова пословна промена утиче на биланс стања:

1. истовремено увећава вредност и активе и пасиве
2. само на активу
3. само на пасиву
4. истовремено смањује вредност и активе и пасиве

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

18. Привредно друштво продаје на београдском тржишту пакет аранжмане за путовања по европским градовима. Дневно у просеку прода по 5 пакета.

Одредити основни пословни приход овог предузећа:

1. приход од продаје робе на домаћем тржишту
2. приход од продаје услуга на домаћем тржишту
3. приход од продаје производа на домаћем тржишту
4. приход од продаје услуга на иностраном тржишту

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

19. Референт у књиговодству предузећа „Сласт“ д.о.о., Вршац, Александар, је добио налог од финансијске службе да достави податак о тренутном стању потраживања од купаца у земљи.

Референт Александар је податак доставио на основу прегледа:

1. главне књиге
2. извода банке
3. дневника
4. биланса стања

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

	/	2
--	---	---

20. Анализом рада трговинског предузећа на велико уочено је повећање обима промета робе. На основу тога менаџмент предузећа је донео одлуку о набавци савременије механизације за складиште.

Ова набавка довешће до повећања:

1. продуктивности
2. економичности
3. рентабилности

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
Све остало 0 бодова.

	/	3
--	---	---

21. На почетку пословне године предузеће „Сунце“ је остварило промет робе од 3.000.000,00 динара. Просечне залихе робе су биле 150.000,00 динара. На крају године дошло је до повећања промета робе за 10%, а просечне залихе робе су се повећале за 15%.

Простор за рад

$$K_0 = 3.000.000 / 150.000 = 20$$

$$K_0 = 3.300.000 / 172.500 = 19,13$$

На основу датих података може се закључити да се коефицијент обрта робе у предузећу „Сунце“ на крају пословне године, у односу на почетак године:

1. смањио
2. повећао
3. остао исти

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
Све остало 0 бодова.

	/	3
--	---	---

22. Предузеће „Књиговођа“ д.о.о. Сомбор је у току текуће године повећало зараде запосленим радницима за 10%. На крају текуће године предузеће је остварило повећање прихода за 0,4% у односу на претходну годину.
На основу датих података, предузеће је текуће године остварило:

	/	3
--	---	---

1. већу рентабилност
2. мању економичност
3. већу продуктивност
4. мању рентабилност

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
Све остало 0 бодова.

23. Руководилац рачуноводственог одељења Ана Поповић је од референта Маје тражила на увид стање конта Трошкова материјала, након чега је утврђено следеће:

	/	3
--	---	---

- почетни салдо на страни дугује 12.000,00 динара
- датум 03.01. на страни дугује, по требовању, 7.000,00 динара
- датум 04.02. на страни дугује, по требовању, 8.000,00 динара

Референту је наложено да исправи грешку на конту Трошкови материјала.

Одредити погрешно књижење на конту Трошкови материјала:

1. погрешно су књижене пословне промене на страни дугује по требовањима
2. почетни салдо на конту Трошкова материјала не постоји
3. почетни салдо на конту Трошкови материјала се књижи на страни потражује

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
Све остало 0 бодова.

24. Привредно друштво је по фактури бр.09 купило опрему у вредности од 1.020.000,00 динара са порезом на додату вредност од 20%.
Порез на додату вредност у примљеној фактури представља:

	/	3
--	---	---

1. обавезе по основу пореза на додату вредност
2. потраживања по основу пореза на додату вредност
3. расход по основу пореза на додату вредност
4. приход по основу пореза на додату вредност

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
Све остало 0 бодова.

У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора

25. Карактеристике монополистичке конкуренције су:

	/	2
--	---	---

1. много предузећа која продају сличне али не и идентичне производе
2. неколико предузећа која продају идентичне или сличне производе
3. много предузећа која продају потпуно идентичне производе
4. слободан улазак и излазак са тржишта
5. баријере за улазак на тржиште
6. баријера за улазак и слободан излазак са тржишта

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

26. Елементи предузећа, поред средстава за производњу и радног колектива, су:

1. Функције предузећа
2. Организација
3. Менаџмент
4. Стејкхолдери
5. Резултати пословања

	/	2
--	---	---

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

27. У привредном друштву резултат пословања може бити:

1. добитак
2. приход
3. вишак
4. губитак
5. мањак

	/	2
--	---	---

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

Допуните следеће реченице и табеле

28. Агрегатна тражња за малинама из Србије је на страном тржишту у 2022. години повећана за 20%. при чему је донета је одлука о повећању укупног извоза овог воћа.

Део економске науке која проучава агрегатне економске величине, назива се макроекономија.

	/	2
--	---	---

За тачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

29. Предузеће „Слатка тајна“ обавља промет кондиторских производа на велико и мало. Власник предузећа је Дејан Михајловић.

Предузеће је према власништву приватно, а према делатности трговинско.

	/	2
--	---	---

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

30. Прочитајте наредне исказе који се односе на профит конкурентног предузећа. Затим испред сваке тврдње уписати слово Т ако је тачна, а слово Н ако је нетачна.

	/	3
--	---	---

- Т Произвођач остварује максималан профит при обиму производње при коме су маргинални приход и маргинални трошак једнаки.
- Т Маргинални приход показује за колико се променио укупан приход произвођача када прода још једну додатну јединицу производа
- Н Уколико маргинални приход већи од маргиналног трошка, произвођачу се повећава профит смањењем обима производње

За три тачна и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

31. У ситуацији када је стварна набавна цена материјала 50.000,00 динара, а планска набавна цена 52.000,00 динара, на конту Одступање од цена материјала, разлика између планске и стварне набавне цене материјала се књижи на страни потражује.

	/	3
--	---	---

За тачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

32. Прочитати наредне исказе који се односе на појмове и процесе везане за пословне функције предузећа. Испред сваке тврдње уписати слово Т ако је тачна, а слово Н ако је нетачна.

	/	4
--	---	---

- Т Радно место је најнижи елемент организационе структуре предузећа .
- Н Садржај функције извршења чине стратегијске одлуке.
- Н Секундарна функција је функција руковођења
- Т Груписањем радних места формирају се организационе јединице..

За четири тачна и ниједан нетачан одговор 4 бода;
За три тачна и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

33. Прочитајте наредне исказе који се односе на двојно књиговодство. Затим испред сваке тврдње уписати слово Т ако је тачна, а слово Н ако је нетачна.

	/	4
--	---	---

- Н двојно књиговодство обухвата евиденцију средстава и извора средстава на два конта.
- Н двојно књиговодство је непотпуни систем књиговодства.
- Т основу двојног књиговодства чини начело дуалности.
- Т двојно књиговодство је потпуни систем књиговодства.

За четири тачна и ниједан нетачан одговор 4 бода;
За три тачна и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

34. Менаџмент предузећа "Тесла Ауто" је донео одлуку да приликом набавке новог возног парка искористи подстицаје које даје Управа града за набавку аутомобила са електричним напајањем .

	/	3
--	---	---

Одредити врсту фактора који утичу на приходе предузећа „Тесла Ауто“.

Одговор: екстерни фактори;

Или: спољни фактори; фактори ван предузећа;

За тачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

35. Анализирајте кретање прихода, трошкова и профита конкурентног предузећа.

количина (ком.)	укупни трошкови (дин.)	укупни приходи (дин.)	укупни профит (дин.)	маргинални приход (дин.)	маргинални трошкови (дин.)
0	80	0	- 80	-	-
1	90	80	- 10	80	10
2	100	160	60	80	10
3	110	240	130	80	10
4	130	320	190	80	20
5	190	400	210	80	60
6	270	480	210	80	80
7	370	560	190	80	100

	/	4
--	---	---

Утврдити при ком обиму производње се остварује максимални профит и зашто.

Одговор:

Произвођач остварује максимални профит при обиму производње од 6 комада јер су тада маргинални трошкови и маргинални приходи једнаки.

За тачан одговор 4 бода;
све остало 0 бодова.

36. Навести карактеристике савршено конкурентног тржишта.

- велики број купаца и продаваца
- слобода уласка на тржиште
- продавци нуде исти производ
- продавци и купци не могу да утичу на висину тржишне цене

	/	4
--	---	---

За четири тачна и ниједан нетачан одговор 4 бода;
За три тачна и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

У следећим задацима израчунати и написати одговарајући резултат

37. Пораст цене поморанџи од 5% довео је до пада тражње за поморанџама за 15%. Израчунати ценовну еластичност тражње уз приказ поступка рада и објаснити добијени резултат.

	/	3
--	---	---

Простор за рад.

$$Ed = \frac{15\%}{5\%} = 3$$

Одговор: $Ed > 1$; еластична тражња; Свака промена цене поморанџи доводи до три пута веће промене у траженој количини поморанџи.

или $Ed > 1$; еластична тражња; Тражена количина поморанџи ће се променити 3 пута више од промене цене чоколаде.

За тачан одговор уз приказан поступак рада 3 бода;

За тачно израчунат резултат и приказан поступак рада 1 бод;
све остало 0 бодова.

38. У предузећу „Јабука“ у току године обртна средства су се обрнула четири пута. Остварена је производња у вредности од 2.240.000,00 динара. Израчунати вредност обртних средстава предузећа „Јабука“. Приказати обрачун.

	/	3
--	---	---

Простор за рад

$$Ko = \frac{VP}{Vobs}$$

$$Vobs = \frac{2.240.000}{4} = 560.000$$

Вредност обртних средстава предузећа „Јабука“ је 560.000,00 динара.

За тачан одговор уз приказан поступак рада 3 бода;
све остало 0 бодова.

39. Привредно друштво „Grand HOME“ на залихама располаже робом вредности 450.000,00 динара, по продајној цени без ПДВ-а. Маржа за све врсте робе на залихама је 25%. По фактурама бр.102-154 продато је робе за 360.000,00 динара по продајној цени са ПДВ-ом по општој стопи. Утврдити износ укалкулисане и остварене разлике у цени привредног друштва „Grand HOME“. Остварену разлику у цени обрачунати директном методом. Приказати обрачун.

	/	3
--	---	---

Простор за рад

$$\begin{aligned} \text{УРУЦ} &= 450.000 \times 25 / 100 = 112.500 \\ \text{ПДВ} &= 360.000 \times 20 / 120 = 60.000 \quad \text{ПЦ 1} = 360.000 - 60.000 = 300.000 \\ \text{ОРУЦ} &= \frac{300.000 \times 112.500}{450.000} = 75.000 \end{aligned}$$

Одговор: Износ укалкулисане разлике у цени је 112.500 динара, а износ остварене разлике у цени је 75.000 динара.

За два тачна одговора уз приказан поступак рада 3 бода;
За један тачан одговор уз приказан поступак рада 1 бод;
све остало 0 бодова.

40. Вредност залиха робе привредног друштва на почетку пословне године је 1.850.000,00 динара по продајној цени без ПДВ-а. Укалкулисана разлика у цени износи 800.000,00 динара. У току пословне године набављено је робе у вредности од 2.150.000,00 динара по продајној цени без ПДВ-а, а продато је робе у вредности од 3.840.000,00 динара по продајној цени са ПДВ-ом по општој стопи.

	/	4
--	---	---

Израчунати износ остварене разлике у цени помоћу процента реализације уз приказ поступка рада.

Простор за рад:

$$\begin{aligned} \text{ПДВ} &= 3.840.000 \times 20 / 120 = 640.000 \\ \text{ПЦ 1} &= 3.840.000 - 640.000 = 3.200.000 \\ \% \text{ реализације} &= \text{вредност продате робе} \times 100 / \text{почетно стање} + \text{залихе робе} = \\ &= \frac{3.200.000 \times 100}{1.850.000 + 2.150.000} = 80\% \\ \text{Остварена РУЦ} &= 800.000 \times 80 / 100 = 640.000 \end{aligned}$$

Одговор: Износ остварене разлике у цени је 640.000.00 динара.

За тачан одговор уз приказан поступак рада 4 бода;
све остало 0 бодова.

41. Поред наведених функција предузећа у левој колони на празну линију унети одговарајући број из десне колоне према припадности функције по принципу поделе.

1 функција управљања
2 набавна функција
2 функција људских ресурса
1 функција руковођења
2 функција планирања
2 производна функција

1. вертикална подела функција
2. хоризонтална подела функција

	/	3
--	---	---

За шест тачних одговора и ниједан нетачан 3 бода;
За пет тачних одговора и ниједан нетачан 2 бода;
За четири тачна одговора и ниједан нетачан 1 бод;
Све остало 0 бодова;